EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 24.5.2023
COM(2023) 609 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Hispaania 2023. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Hispaania 2023. aasta stabiilsusprogrammi kohta

{SWD(2023) 609 final}

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Hispaania 2023. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Hispaania 2023. aasta stabiilsusprogrammi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,[1] eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta,[2] eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

(1) 19. veebruaril 2021 jõustus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/241,[3] millega loodi taaste- ja vastupidavusrahastu. Taaste- ja vastupidavusrahastust antakse liikmesriikidele rahalist toetust reformide ja investeeringute elluviimiseks ning sellega kaasneb ELi rahastatav fiskaalne impulss. Kooskõlas Euroopa poolaasta prioriteetidega aitab see kaasa majanduslikule ja sotsiaalsele taastumisele ning kestlike reformide ja investeeringute tegemisele, et eelkõige edendada rohe- ja digipööret ning muuta liikmesriikide majandus vastupidavamaks. Samuti aitab see tugevdada riigi rahandust ning hoogustada majanduskasvu ja töökohtade loomist keskpikas ja pikas perspektiivis, parandada territoriaalset ühtekuuluvust ELis ja toetada Euroopa sotsiaalõiguste samba jätkuvat rakendamist. 30. juunil 2022 ajakohastati vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 11 lõikele 2 taaste- ja vastupidavusrahastust igale liikmesriigile eraldatavat maksimaalset rahalist toetust.

---

1 ELT L 209, 2.8.1997, lk 1.

2 ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

(2) 22. novembril 2022 võttis komisjon vastu 2023. aasta kestliku majanduskasvu analüüsi,[4] mis tähistas majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2023) algust. 23. märtsil 2023 kiitis Euroopa Ülemkogu analüüsi prioriteedid konkurentsivõimelise kestlikkuse nelja mõõtme raames heaks. 22. novembril 2022 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu ka 2023. aasta häiremehhanismi aruande, milles nimetati Hispaaniat ühe liikmesriigina, keda võib mõjutada tasakaalustamatus või kelle puhul on oht, et teda võib mõjutada tasakaalustamatus, ja kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Samal kuupäeval võttis komisjon vastu arvamuse Hispaania 2023. aasta eelarvekava kohta. Komisjon võttis vastu ka soovituse euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovituse kohta, mille nõukogu võttis vastu 16. mail 2023, ning ettepaneku 2023. aasta ühise tööhõivearuande kohta, milles analüüsitakse tööhõivesuuniste ja Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete rakendamist ning mille nõukogu võttis vastu 13. märtsil 2023.

(3) Kuigi ELi riikide majandus on olnud märkimisväärselt vastupidav, mõjub geopoliitiline kontekst neile jätkuvalt negatiivselt. Kuna EL toetab kindlalt Ukrainat, keskendutakse ELi majandus- ja sotsiaalpoliitika tegevuskavas sellele, et vähendada lühiajalises perspektiivis energiašokkide negatiivset mõju haavatavatele kodumajapidamistele ja ettevõtetele ning jätkata jõupingutusi, et viia ellu rohe- ja digipööre, toetada kestlikku ja kaasavat majanduskasvu, tagada makromajanduslik stabiilsus ja suurendada vastupidavust keskpikas perspektiivis. Samuti keskendutakse jõuliselt ELi konkurentsivõime ja tootlikkuse suurendamisele.

(4) 1. veebruaril 2023 avaldas komisjon teatise „Rohelise kokkuleppe tööstuskava kliimaneutraalsuse ajastuks“,[5] et edendada ELi nullnetotööstuse konkurentsivõimet ja toetada kiiret üleminekut kliimaneutraalsusele. Kava täiendab Euroopa rohelise kokkuleppe ja kava „REPowerEU“ raames tehtavaid jõupingutusi. Sellega tahetakse luua keskkond, mis aitaks paremini suurendada ELi suutlikkust töötada välja nullnetotehnoloogiaid ja toota tooteid, mida on vaja ELi ambitsioonikate kliimaeesmärkide saavutamiseks, samuti tagada juurdepääs asjakohastele kriitilise tähtsusega toorainetele, sealhulgas mitmekesistades hankimist, kasutades parimal viisil liikmesriikide maavarasid ja maksimeerides toorainete ringlussevõttu. Kava aluseks on neli sammast: prognoositav ja lihtsam õigusraamistik, kiirem juurdepääs rahastusele, oskuste edendamine ning avatud kaubandus tarneahelate vastupidavuse tagamiseks. Komisjon avaldas 16. märtsil 2023 ka teatise „ELi pikaajaline konkurentsivõime: pilk 2030. aasta järgsesse aega“,[6] milles on esitatud üheksa üksteist tugevdavat tegurit koos eesmärgiga välja kujundada majanduskasvu soodustav õigusraamistik. Teatises seatakse poliitilised prioriteedid, mille eesmärk on aktiivselt tagada struktuursed parandused, sihipärased investeeringud ja reguleerivad meetmed ELi ja selle liikmesriikide pikaajalise konkurentsivõime edendamiseks. Allpool esitatud soovitused aitavad neid prioriteete ellu viia.

(5) 2023. aastal jätkab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta arenemist kooskõlas taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamisega. Taaste- ja vastupidavuskavade täielik rakendamine on jätkuvalt oluline Euroopa poolaasta poliitiliste prioriteetide elluviimiseks, kuna kavades käsitletakse kõiki viimastel aastatel esitatud asjakohaseid riigipõhiseid soovitusi või märkimisväärset osa neist.

4 COM(2022) 780 final.
5 COM(2023) 62 final.
6 COM(2023) 168 final.

2019., 2020. ja 2022. aasta riigipõhised soovitused on jätkuvalt sama asjakohased ka taaste- ja vastupidavuskavade puhul, mida on läbi vaadatud, ajakohastatud või muudetud vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklitele 14, 18 ja 21.

(6) 27. veebruaril 2023 vastu võetud REPowerEU määruse[7] eesmärk on kiiresti kaotada ELi sõltuvus Venemaa fossiilkütuste impordist. See aitab tugevdada energiajulgeolekut ja mitmekesistada liidu energiavarustust ning edendada samal ajal taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu, energiasalvestusvõimsust ja energiatõhusust. Määrus võimaldab liikmesriikidel lisada oma riiklikesse taaste- ja vastupidavuskavadesse uue REPowerEU peatüki, et rahastada olulisi reforme ja investeeringuid, mis aitavad saavutada REPowerEU eesmärke. Samuti aitavad need suurendada ELi nullnetotööstuse konkurentsivõimet, nagu on kirjeldatud rohelise kokkuleppe tööstuskavas kliimaneutraalsuse ajastuks, ja käsitleda energiaalaseid riigipõhiseid soovitusi, mis esitati liikmesriikidele 2022. aastal ja esitatakse neile vajaduse korral ka 2023. aastal. REPowerEU määrusega kehtestatakse uus tagastamatu rahalise toetuse kategooria, mille kaudu saavad liikmesriigid rahastada taaste- ja vastupidavuskavade raames uusi energiaga seotud reforme ja investeeringuid.

(7) 8. märtsil 2023 võttis komisjon vastu teatise, milles esitatakse eelarvepoliitika suunised 2024. aastaks. Selle eesmärk on toetada liikmesriike stabiilsus- ja lähenemisprogrammide koostamisel ning seeläbi tugevdada poliitika koordineerimist[8]. Komisjon tuletas meelde, et stabiilsuse ja kasvu pakti üldise vabastusklausli kohaldamine lõpetatakse 2023. aasta lõpus. Komisjon kutsus üles kohaldama 2023.–2024. aastal eelarvepoliitikat, mis tagab võla jätkusuutlikkuse keskpikas perspektiivis ja suurendab kestlikul viisil potentsiaalset majanduskasvu. Liikmesriike kutsuti üles määrama oma 2023. aasta stabiilsus- ja lähenemisprogrammides kindlaks, kuidas eelarvekavadega tagatakse keskpikas perspektiivis eelarvepuudujäägi kontrollväärtuse (3 % SKPst) järgimine ning võla usutav ja pidev vähendamine või selle hoidmine usaldusväärsel tasemel. Komisjon kutsus liikmesriike üles kaotama järk-järgult riiklikud eelarvemeetmed, mis on kehtestatud kodumajapidamiste ja ettevõtete kaitsmiseks energiahinnašoki eest, ja alustama kõige vähem suunatud meetmetest. Komisjon märkis, et kui uue energiahinnasurve tõttu on vaja toetusmeetmeid pikendada, peaksid liikmesriikide sellised meetmed olema varasemast palju paremini suunatud haavatavatele kodumajapidamistele ja ettevõtetele. Komisjon pani ette, et eelarvesoovitused tuleks kvantifitseerida ja diferentseerida ning sõnastada esmaste netokulude alusel, nagu on kavandatud teatises ELi majanduse juhtimise raamistiku reformimise suuniste kohta[9]. Komisjon soovitas, et kõik liikmesriigid peaksid jätkama riiklikult rahastatavaid investeeringuid ning tagama taaste- ja vastupidavusrahastu ning muude ELi vahendite tõhusa kasutamise, eelkõige seoses rohe- ja digipöördega ning vastupidavuseesmärkidega. Komisjon märkis, et teeb nõukogule ettepaneku, et ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlused algatataks olemasolevate õigusnormide kohaselt 2024. aasta kevadel 2023. aasta tulemuste põhjal.

(8) 26. aprillil 2023 esitas komisjon seadusandlikud ettepanekud ELi majandusjuhtimise eeskirjade põhjalikuks reformimiseks. Ettepanekute põhieesmärk on parandada

---

7 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. veebruari 2023. aasta määrus (EL) 2023/435, millega muudetakse määrust (EL) 2021/241 riiklike taaste- ja vastupidavuskavade REPowerEU peatükkide osas ning määrusi (EL) nr 1303/2013, (EL) 2021/1060 ja (EL) 2021/1755 ning direktiivi 2003/87/EÜ (ELT L 63, 28.2.2023, lk 1).

8 COM(2023) 141 final.

9 COM(2022) 583 final.

valitsemissektori võla jätkusuutlikkust ning edendada reformide ja investeeringute kaudu kõigis liikmesriikides kestlikku ja kaasavat majanduskasvu. Ettepanekutega soovitakse anda liikmesriikidele suurem kontroll keskpika perioodi kavade koostamise üle, kuid kehtestada ka rangem nõuete täitmise tagamise kord tagamaks, et liikmesriigid täidavad oma keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavades võetud kohustusi. Eesmärk on viia seadusandlik töö lõpule 2023. aastal.

(9) 30. aprillil 2021 esitas Hispaania vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõikele 1 komisjonile oma riikliku taaste- ja vastupidavuskava. Komisjon hindas määruse (EL) 2021/241 artikli 19 kohaselt taaste- ja vastupidavuskava asjakohasust, tulemuslikkust, tõhusust ja sidusust kooskõlas kõnealuse määruse V lisas esitatud hindamissuunistega. 13. juulil 2021 võttis nõukogu vastu otsuse Hispaania taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta[10]. Osamaksete tegemine sõltub komisjoni otsusest, mis on tehtud vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 24 lõikele 5 selle kohta, et Hispaania on rahuldavalt täitnud nõukogu rakendusotsuses sätestatud asjakohased eesmärgid ja sihid. Rahuldav täitmine eeldab, et varem saavutatud eesmärke ja sihte ei ole tagasi pööratud.

(10) 28. aprillil 2023 esitas Hispaania kooskõlas määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 4 lõikega 1 oma 2023. aasta riikliku reformikava ja 28. aprillil 2023 oma 2023. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid koos. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 27 kajastab 2023. aasta riiklik reformikava ka Hispaania kaks korda aastas esitatavat aruannet taaste- ja vastupidavuskava täitmisel tehtud edusammude kohta.

(11) 24. mail 2023 avaldas komisjon Hispaania kohta 2023. aasta riigiaruande[11]. Selles hinnati Hispaania edusamme nõukogu poolt aastatel 2019–2022 vastu võetud asjaomaste riigipõhiste soovituste järgimisel ning tehti kokkuvõte sellest, kuidas Hispaania on taaste- ja vastupidavuskava rakendanud. Selle analüüsi põhjal tehti riigiaruandes kindlaks puudused seoses probleemidega, mida taaste- ja vastupidavuskavas ei käsitleta või käsitletakse ainult osaliselt, ning uute ja esilekerkivate probleemidega. Samuti hinnati Hispaania edusamme Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisel ning ELi peamiste tööhõive, oskuste ja vaesuse vähendamise eesmärkide ning ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamisel.

(12) Komisjon tegi määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Hispaania kohta põhjaliku analüüsi ja avaldas selle tulemused 24. mail 2023[12]. Komisjon jõudis järeldusele, et Hispaanias on makromajanduslik tasakaalustamatus. Eelkõige haavatavus, mis on seotud suure välisvõla, valitsemissektori ja erasektori võlaga ning millel on piiriülene tähtsus, on vähenemas, kuid püsib endiselt. Välisvõla ja eelkõige erasektori võla tasemed vähenesid 2010. aastatel ning pärast ajutist pausi 2020. aastal jätkus nende kahanemine 2021. aastal ja see vähenemine peaks eelduste kohaselt majanduskasvu toel jätkuma. Kuid need püsivad siiski kõrgel tasemel. Välispositsioon on saanud kasu jooksevkontost, mis on olnud kümne aasta jooksul ülejäägis, kuigi see on viimasel ajal vähenenud tulenevalt pandeemia mõjust turismiekspordile ja kõrgematele energiahindadele 2022. aastal. Valitsemissektori võlg on endiselt suur. 2022. aastal jätkus selle langustrend, mis paranes enne pandeemiat tänu SKP tugevale

[10] Nõukogu 13. juuli 2021. aasta rakendusotsus Hispaania taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta (ST 10150/21; ST 10150/21 ADD 1; ST 10150/21 ADD 1 REV 1; ST 10150/21 ADD 1 REV 2; ST 10150/21 COR 1).

[11] SWD(2023) 609 final.

[12] SWD(2023) 632 final.

nominaalkasvule, kuid ületab endiselt pandeemiaeelsed taset. Mõõdukamast tempost lähtudes on väljavaated selle vähendamise jätkamiseks 2023. ja 2024. aastal, ja seda toetavad taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvad poliitikameetmed. Finantssüsteem näitas üles vastupanuvõimet pandeemia ja energiakriisi põhjustatud hiljutistele šokkidele. Töötus on taas vähenenud, kuid püsib endiselt suur ja endiselt leidub haavatavaid kohti, sealhulgas väga suur pikaajaline ja noorte töötus. Haavatavuse edasist vähenemist mõjutavad võimalikud riskid on peamiselt seotud finantstingimuste karmistumise mõjuga kodumajapidamiste ja ettevõtete finantsseisundile ning valitsemissektori võla jätkusuutlikkusele keskpikas ja pikas perspektiivis, võttes arvesse praeguseid turutingimusi ja elanikkonna vananemist. Poliitilised edusammud on olnud soodsad ning taaste- ja vastupidavuskava jätkuv rakendamine peaks olukorda veelgi parandama.

(13) Eurostati kinnitatud andmete põhjal[13] vähenes Hispaania valitsemissektori eelarvepuudujääk 6,9 %-lt SKPst 2021. aastal 4,8 %-le SKPst 2022. aastal, samas kui valitsemissektori võlg vähenes 118,3 %-lt SKPst 2021. aasta lõpus 113,2 %-le SKPst 2022. aasta lõpus. 24. mail 2023 avaldas komisjon ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohase aruande[14]; aruandes arutati Hispaania eelarveseisundit, kuna riigi valitsemissektori eelarvepuudujääk ületas 2022. aastal aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 3 % SKPst. Aruandes jõuti järeldusele, et puudujäägikriteerium ei ole täidetud. Kooskõlas 8. märtsi 2023. aasta teatisega[15] ei teinud komisjon ettepanekut algatada 2023. aasta kevadel uued ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlused; seevastu märkis komisjon, et teeb nõukogule ettepaneku, et ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlused algatataks 2024. aasta kevadel 2023. aasta tulemuste põhjal. Hispaania peaks seda arvesse võtma oma 2023. aasta eelarve täitmisel ja 2024. aasta eelarvekava koostamisel.

(14) Valitsemissektori eelarvepositsiooni on mõjutanud eelarvepoliitilised meetmed, mis on võetud energiahindade tõusu majandusliku ja sotsiaalse mõju leevendamiseks. 2022. aastal hõlmasid sellised tulusid vähendavad meetmed elektri ja gaasi käibemaksu vähendamist, elektrienergia erimaksu vähendamist ning elektrienergia tootmishinna maksu peatamist. Samal ajal hõlmasid sellised kulutusi suurendavad meetmed üldist sõidukikütuse toetust 20 senti liitri kohta, sissetulekutoetust kodumajapidamistele ja energiamahukatele tööstusharudele, suuremat kasu energiaalase sotsiaalvautšeri kaudu ja hinnasoodustusi ühistranspordi kasutamise eest. Komisjoni hinnangul oli nende meetmete eelarveline netokulu 2022. aastal 1,6 % SKPst. Samal ajal langesid COVID-19 ajutiste erakorraliste meetmete hinnangulised kulud 3,1 %-lt SKPst 2021. aastal 0,5 %-le SKPst 2022. aastal.

(15) 18. juunil 2021 soovitas nõukogu, et Hispaania[16] kasutaks 2022. aastal taaste- ja vastupidavusrahastut, et rahastada majanduse taastumist toetavaid lisainvesteeringuid, järgides samal ajal usaldusväärset eelarvepoliitikat. Lisaks peaks Hispaania säilitama riiklikult rahastatavad investeeringud. Ühtlasi soovitas nõukogu Hispaanial piirata riiklikult rahastatavate jooksvate kulude kasvu.

---

13 Eurostat-Euro Indicators, 47/2023, 21.4.2023.

14 COM(2023) 631 final, 24.5.2023.

15 COM(2023) 141 final, 8.3.2023.

16 Nõukogu 18. juuni 2021. aasta soovitus, milles esitatakse nõukogu arvamus Hispaania 2021. aasta stabiilsusprogrammi kohta, ELT C 304, 29.7.2021, lk 38.

(16) Komisjoni hinnangul oli eelarvepoliitika[17] 2022. aastal toetav (-2,5 % SKPst). Nõukogu soovituse kohaselt jätkas Hispaania majanduse taastamise toetamist taaste- ja vastupidavusrahastust rahastatavate investeeringutega. Taaste- ja vastupidavusrahastu toetustest ja muudest ELi vahenditest rahastatud kulude maht oli 2022. aastal 1,1 % SKPst (2021. aastal 1,2 % SKPst). Riiklikult rahastatavad investeeringud andsid eelarvepoliitikasse ekspansiivse panuse 0,3 protsendipunkti[18]. Seetõttu säilitas Hispaania riiklikult rahastatavad investeeringud, nagu soovitas nõukogu. Samal andis riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasv (ilma uute tulumeetmeteta) eelarvepoliitikasse ekspansiivse panuse 2,7 protsendipunkti. See märkimisväärne ekspansiivne panus hõlmas energiahindade tõusu majandusliku ja sotsiaalse mõju leevendamise meetmete täiendavat mõju (täiendav eelarveline netokulu 1,5 % SKPst). Samal ajal aitasid esmaste jooksvate netokulude kasvule kaasa suuremad kulutused vahetarbimisele ja mitterahalistele sotsiaalsiiretele. Riiklikult rahastatavate jooksvate kulude märkimisväärne ekspansiivne panus tulenes ainult osaliselt energiahindade tõusu majandusliku ja sotsiaalse mõjuga tegelemise meetmetest. Seega ei piiranud Hispaania piisavalt riiklikult rahastatavate jooksvate kulude kasvu.

(17) Stabiilsusprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on 2023. aastal realistlik ja edaspidi optimistlik. Valitsuse prognoosi kohaselt kasvab reaalne SKP 2023. aastal 2,1 % ja 2024. aastal 2,4 %. Võrdluseks on komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt SKP reaalkasv 2023. aastal veidi väiksem – 1,9 % ja 2024. aastal 2,0 %, mis on peamiselt tingitud eratarbimise eeldatavast väiksemast panusest nii 2023. kui ka 2024. aastal ning investeeringute mõõdukamast kasvust 2024. aastal.

(18) Valitsus prognoosib oma 2023. aasta stabiilsusprogrammis, et valitsemissektori eelarvepuudujääk väheneb 2023. aastal 3,9 %-le SKPst. Vähenemine 2023. aastal kajastab peamiselt energiahindade tõusule reageerimiseks võetud meetmete väiksemaid kulusid võrreldes 2022. aastaga. Programmi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse langema 113,2 %-lt SKPst 2022. aasta lõpus 111,9 %-le SKPst 2023. aasta lõpus. Komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt on valitsemissektori eelarvepuudujääk 2023. aastal 4,1 % SKPst. See on kooskõlas stabiilsusprogrammis prognoositud puudujäägiga. Komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt on valitsemissektori võla suhe SKPsse 2023. aasta lõpus madalam (110,6 %) väiksema võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vahelise erinevuse tõttu.

(19) 2023. aastal peaksid valitsemissektori eelarvepositsiooni jätkuvalt mõjutama meetmed, mida on võetud energiahindade tõusu majandusliku ja sotsiaalse mõju leevendamiseks. Need hõlmavad 2022. aastast pikendatud meetmeid (eelkõige elektri ja gaasi käibemaksu vähendamine, elektrienergia erimaksu vähendamine, elektrienergia tootmishinna maksu peatamine, kodumajapidamistele ja energiamahukatele tööstusharudele antav sissetulekutoetus, suurem kasu energiaalase sotsiaalvautšeri

[17] Eelarvepoliitikat mõõdetakse esmaste kulude (ilma kaalutlusõiguse alusel võetud tulumeetmeteta) muutusena keskpika perioodi potentsiaalse majanduskasvu suhtes, jättes välja COVID-19 kriisiga seotud ajutised erakorralised meetmed, kuid võttes arvesse taaste- ja vastupidavusrahastu tagastamatute toetuste ja muude ELi vahenditega rahastatavaid kulusid. Üksikasjalikum teave on esitatud eelarvestatistikatabelite tekstikastis 1.

[18] Järkjärgulise jõudmise tõttu pandeemiaeelsele tasemele avaldasid muud riiklikult rahastatavad kapitalikulud pärssivat mõju, mis vastab 0,3 protsendipunktile SKPst.

kaudu ja hinnaalandused ühistranspordi kasutamise eest) ning uusi meetmeid, nagu praegu maantee- ja meretranspordile ning põllumajandus- ja kalandussektorile suunatud sõidukikütuse toetus 20 senti liitri kohta ning kindlasummaline toetus summas 200 eurot väikese sissetulekuga leibkondadele. Nende meetmete kulusid tasakaalustab osaliselt suurte energiatarnijate juhusliku kasumi maks. Neid tulusid arvesse võttes on komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt toetusmeetmete eelarveline netokulu 2023. aastal 0,6 % SKPst[19]. Enamik 2023. aasta meetmetest ei näi olevat suunatud kõige haavatavamatele kodumajapidamistele või ettevõtetele ja paljud neist ei säilita täielikult hinnasignaali energianõudluse vähendamiseks ja energiatõhususe suurendamiseks. Seepärast on suunatud toetusmeetmete summa, mida võetakse arvesse 2023. aastaks esitatud soovituse järgimise hindamisel, komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt 2023. aastal 0,2 % SKPst (võrreldes 0,5 %ga SKPst 2022. aastal). 2023. aasta valitsemissektori eelarvepositsiooni peaks toetama COVID-19 ajutiste erakorraliste meetmete järkjärguline kaotamine (0,5 % SKPst).

(20) Nõukogu soovitas 12. juulil 2022,[20] et Hispaania tagaks 2023. aastal usaldusväärse eelarvepoliitika, eelkõige piirates riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasvu nii, et see jääks allapoole keskpika perioodi potentsiaalset SKP kasvu,[21] võttes arvesse jätkuvat ajutist ja sihipärast toetust kodumajapidamistele ja ettevõtetele, kes on energiahindade tõusu suhtes kõige haavatavamad, ning Ukrainast põgenenud inimestele. Samal ajal peaks Hispaania olema valmis kohandama jooksvaid kulutusi vastavalt muutuvale olukorrale. Samuti soovitati Hispaanial suurendada avaliku sektori investeeringuid rohe- ja digipöördesse ning energiajulgeolekusse, võttes arvesse algatust „REPowerEU“, kasutades ühtlasi taaste- ja vastupidavusrahastut ning muid liidu vahendeid.

(21) Komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt on eelarvepoliitika 2023. aastal ekspansiivne (–0,3 % SKPst). See järgneb 2022. aasta ekspansiivsele eelarvepoliitikale (–2,5 % SKPst). Riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasv (ilma kaalutlusõigusel põhinevate tulumeetmeteta) peaks andma 2023. aastal eelarvepoliitikasse üldiselt neutraalse panuse 0,2 % SKPst. Seega on riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude prognoositav kasv nõukogu soovitusega kooskõlas. Riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude prognoositud üldiselt neutraalne panus tuleneb peamiselt (sihtotstarbeliste ja mittesihtotstarbeliste) toetusmeetmete netokulude vähenemisest kodumajapidamistele ja ettevõtetele, kes on energiahindade tõusu suhtes kõige haavatavamad (1,0 % võrra SKPst). Peamised riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasvu tõukejõud (ilma uute tulumeetmeteta) on sotsiaalsiirete suurenemine, mis tuleneb pensionide jätkuvast sidumisest varasema inflatsiooniga, ja suuremad kulutused vahetarbimisele. Taaste- ja vastupidavusrahastu toetustest ja muudest ELi vahenditest rahastatavate kulude maht peaks 2023. aastal olema 1,6 % SKPst, samas kui riiklikult rahastatavad investeeringud peaksid andma eelarvepoliitikasse ekspansiivse panuse 0,1 protsendipunkti[22]. Seega kavatseb Hispaania rahastada täiendavaid investeeringuid

---

19 See näitaja kajastab meetmete aastaste eelarvekulude taset, sealhulgas jooksvaid tulusid ja kulusid ning asjakohasel juhul kapitalikulumeetmeid.

20 Nõukogu 12. juuli 2022. aasta soovitus, milles käsitletakse Hispaania riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Hispaania 2022. aasta stabiilsusprogrammi kohta (ELT C 334, 1.9.2022, lk 70).

21 Komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt on Hispaania keskpika perioodi (kümne aasta keskmine) nominaalne potentsiaalne SKP kasv hinnanguliselt 5,5 %.

22 Muud riiklikult rahastatavad kapitalikulud peaksid andma pärssiva panuse 0,2 protsendipunkti SKPst.

taaste- ja vastupidavusrahastust ja muudest ELi vahenditest ning säilitab prognoosi kohaselt riiklikult rahastatavad investeeringud[23]. See hõlmab kava kohaselt investeeringuid rohe- ja digipöördesse ning energiajulgeolekusse (nt tugevdatud tööstuspoliitika „España 2030“, elamute taastamise ja linnade taaselustamise kava või panustamine küberturvalisusse ja 5G ühenduvusse), mida osaliselt rahastatakse taaste- ja vastupidavusrahastust ning muudest ELi vahenditest.

(22) Stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori eelarvepuudujääk 2024. aastal vähenema (3,0 %-le SKPst). 2024. aasta vähenemine kajastab ühtlasi energiatoetusmeetmete järkjärgulist kaotamist. Programmis prognoositakse, et valitsemissektori võla suhe SKPsse langeb 2024. aasta lõpuks 109,1 %ni. Prognoosi koostamise ajal teada olevate poliitikameetmete põhjal hinnatakse komisjoni 2023. aasta kevadprognoosis, et valitsemissektori eelarvepuudujääk on 2024. aastal 3,3 % SKPst. See on kooskõlas programmis prognoositud puudujäägiga. Komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt on valitsemissektori võla suhe SKPsse 2024. aasta lõpus sarnane (109,1 %).

(23) Stabiilsusprogrammiga nähakse ette energiatoetusmeetmete järkjärguline kaotamine 2024. aastal, välja arvatud energiaettevõtete juhusliku kasumi maksustamine. Ka komisjon eeldab peaaegu kõigi energiatoetusmeetmete järkjärgulist kaotamist 2024. aastal (netotulu 0,1 % SKPst 2024. aastal). Need hinnangud sõltuvad eeldusest, et energiahinnad ei tõuse uuesti.

(24) Nõukogu määrusega (EÜ) nr 1466/97 on seatud struktuurse eelarvepositsiooni iga-aastase parandamise sihtmärgiks 0,5 % SKPst keskpika perioodi eesmärgi suunas[24]. Võttes arvesse riigi rahanduse kestlikkusega seotud kaalutlusi[25] ja vajadust vähendada eelarvepuudujääki allapoole kontrollväärtust 3 % SKPst, oleks asjakohane parandada struktuurset eelarvepositsiooni 2024. aastal vähemalt 0,7 % SKPst. Sellise paranemise tagamiseks ei tohiks riiklikult rahastatavate esmaste netokulude kasv[26] 2024. aastal ületada 2,6 %, nagu on kajastatud soovituses.

Samal ajal tuleks ülejäänud energiatoetusmeetmed (komisjoni praeguse hinnangu kohaselt 0,6 % SKPst 2023. aastal) sõltuvalt energiaturu suundumustest järk-järgult kaotada, alustades kõige vähem suunatud meetmetest, ning sellest saadava kokkuhoiu arvel tuleks vähendada valitsemissektori eelarvepuudujääki.

---

[23] Taaste- ja vastupidavusrahastu toetustest ja muudest ELi vahenditest rahastatavate kulude maht oli 2023. aastal 1,6 % SKPst, samas kui riiklikult rahastatavad investeeringud andsid eelarvepoliitikasse ekspansiivse panuse 0,2 protsendipunkti. Muud riiklikult rahastatavad kapitalikulud peaksid andma pärssiva panuse 0,2 protsendipunkti SKPst.

[24] Vt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikkel 5, milles nõutakse kohandamist rohkem kui 0,5 % SKPst ka liikmesriikide puhul, kelle valitsemissektori võlg ületab 60 % SKPst või kelle võla jätkusuutlikkusega seotud riskid on suuremad.

[25] Komisjoni hinnangul peaks Hispaania struktuurse esmase eelarvepositsiooni suhe SKPsse paranema keskmiselt 0,6 protsendipunkti aastas, et saavutada võla usutav vähenemine või tagada valitsemissektori võla hoidmine usaldusväärsel tasemel keskpikas perspektiivis. See hinnang põhines komisjoni 2022. aasta sügisprognoosil. Selle hinnangu lähtepunktiks olid 2024. aastaks prognoositud valitsemissektori eelarvepuudujääk ja võlg, mille puhul eeldati energiatoetusmeetmete kaotamist 2024. aastal.

[26] Esmased netokulud on riiklikult rahastatavad kulud ilma kaalutlusõigusel põhinevate tulumeetmeteta ning need ei hõlma intressikulusid ega tsüklilisi töötuskulusid.

(25) Eeldades, et poliitikat ei muudeta, prognoositakse komisjoni 2023. aasta kevadprognoosis, et riiklikult rahastatavad esmased netokulud kasvavad 2024. aastal 1,4 %, mis on soovitatud kasvumäärast vähem.

(26) Programmi kohaselt peaksid valitsussektori investeeringud (v.a taaste- ja vastupidavusrahastust rahastatavad investeeringud) vähenema 2,7 %-lt SKPst 2023. aastal 2,6 %-le SKPst 2024. aastal. Programmis osutatakse reformidele ja investeeringutele, mis peaksid aitama kaasa riigi rahanduse jätkusuutlikkusele ning kestlikule ja kaasavale majanduskasvule. Need hõlmavad alalist raamistikku, mis tagab avaliku sektori kulutuste kvaliteedi paranemise, maksupettuse ja maksudest kõrvalehoidumise ennetamise ja nende vastu võitlemise meetmeid ning maksusüsteemi reformi, muutmaks seda kaasavamaks, kestlikumaks ja suutlikumaks, et edendada riigi rahanduse keskpika perioodi ja pikaajalist jätkusuutlikkust, mis on samuti osa taaste- ja vastupidavuskavast.

(27) Stabiilsusprogrammis on esitatud keskpika perioodi eelarvekava aastani 2026. Programmi kohaselt peaks valitsemissektori eelarvepuudujääk vähenema järk-järgult 2,7 %-le SKPst 2025. aastal ja 2,5 %-le SKPst 2026. aastal. Valitsemissektori eelarvepuudujääk väheneb 2025. aastal kava kohaselt tasemele alla 3 % SKPst. Programmi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse tõusma 109,1 %-lt SKPst 2024. aasta lõpus 106,8 %-le SKPst 2026. aasta lõpus.

(28) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile b ja V lisa kriteeriumile 2.2 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava ulatuslikke üksteist vastastikku tugevdavaid reforme ja investeeringuid, mis tuleb rakendada 2026. aastaks. Hispaania taaste- ja vastupidavuskava rakendamine on siiani edukalt käimas. Hispaania on esitanud kolm maksetaotlust, mis vastavad kava 121 vahe-eesmärgile ja sihile ning mille tulemusel maksti välja kokku 28 000 000 000 eurot. Kuigi Hispaania on olnud kava rakendamisel kõige edasijõudnumate liikmesriikide hulgas, on tal nüüd plaanis vaadata kava läbi nii, et selle suurus kasvaks enam kui kaks korda. Sellega peaks kaasnema piisav haldussuutlikkus, et tagada taaste- ja vastupidavusrahastu ning muude kättesaadavate ELi ja riiklike vahendite tulemuslik ja tõhus kasutamine. Eelkõige on Hispaania väljendanud kavatsust taotleda laene ning ta saab taaste- ja vastupidavusrahastust eraldatavaid suuremaid toetusi. Läbivaadatud kava sisaldab ka REPowerEU peatükki, mida rahastatakse vähemalt osaliselt täiendavatest REPowerEU toetustest. Uue REPowerEU peatüki kiire lisamine taaste- ja vastupidavuskavva võimaldab rahastada täiendavaid reforme ja investeeringuid, et toetada Hispaania strateegilisi eesmärke energia ja rohepöörde vallas. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 14 lõikele 6 teatas Hispaania 28. märtsil 2023 oma kavatsusest taotleda taaste- ja vastupidavusrahastust täiendavat laenutoetust summas 84 000 000 000 eurot. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, sotsiaalpartnerite ja muude asjaomaste sidusrühmade süstemaatiline ja tulemuslik kaasamine on jätkuvalt oluline taaste- ja vastupidavuskava ning üleüldise majandus- ja tööhõivepoliitika edukaks rakendamiseks, et tagada laialdane isevastutus üldise poliitilise tegevuskava eest.

(29) Komisjon kiitis 2022. aastal heaks kõik Hispaania ühtekuuluvuspoliitika programmidokumendid. Ühtekuuluvuspoliitika programmide kiire rakendamine vastastikuses täiendavuses ja koostoimes taaste- ja vastupidavuskavaga, sealhulgas REPowerEU peatükiga, on esmatähtis, et viia Hispaanias ellu rohe- ja digipööre, suurendada majanduslikku ja sotsiaalset vastupidavust ning tagada tasakaalustatud territoriaalne areng.

(30) Lisaks majanduslikele ja sotsiaalsetele probleemidele, mida taaste- ja vastupidavuskavas käsitletakse, seisab Hispaania silmitsi veel mitmesuguste probleemidega, mis on seotud rohepöörde, energiaühenduste, sotsiaaleluruumide ja taskukohaste energiatõhusate eluasemetega.

(31) Kuigi Hispaanial on otsest kokkupuudet Venemaa fossiilkütustega vähe, osutab 2022. aastal aset leidnud energiahindade tõus selgelt, et Hispaania peab kiirendama üleminekut puhtale energiale. Hispaania teeb edusamme taastuvate energiaallikate kasutuselevõtul ning on üks suurima tuule- ja päikeseenergia tootmisvõimsusega liikmesriike (ligikaudu 49,8 GW). Paketi „Eesmärk 55“ prognooside kohaselt peaks Hispaania siiski seadma eesmärgiks paigaldada 2030. aastaks 67 GW tuuleenergiavõimsust ja 35 GW päikeseenergiavõimsust. Loamenetluste mõningane parandamine, eelkõige omatarbeks toodetud energia tarbimise puhul, on aidanud teha täiendavaid edusamme nende tehnoloogiate kasutuselevõtul. Hispaania seisab aga silmitsi suure mahajäämusega uute taastuvenergiajaamadega seotud kuhjunud taotluste menetlemisel. Võrgu läbilaskevõime piirangud takistavad taastuvate energiaallikate edasist lõimimist elektrivõrku. Hispaania on üks suurima nutiarvestite osakaaluga riike, kuid täiendava taastuvelektri integreerimiseks oleks vaja lisainvesteeringuid võrgutaristusse ja energia salvestamisse. Taastuvenergia kasutuselevõtu kiirendamise meetmed võiksid hõlmata loamenetluste edasist ühtlustamist ja digiteerimist, võrguvõimsuse kiiremat jaotamist projektidele ning ametiasutuste töö toetamist lubade menetlemisel, tagades selleks lubade andmisega tegelevates asutustes asjakohased oskused ja personali ning parandades koordineerimist kõigi valitsustasandite vahel. Lisaks on Hispaania elektrienergia piiriülese ühendusvõimsuse tase 2022. aastal (5,4 %) endiselt märkimisväärselt madalam kui 2020. aastaks (10 %) ja 2030. aastaks seatud eesmärgid (15 %).

(32) 2022. aasta augustist kuni 2023. aasta märtsini vähenes Hispaanias maagaasi tarbimine võrreldes eelneva viie aasta sama perioodi keskmise gaasitarbimisega 10,8 %, st rohkem, kui oli seatud eesmärgiks (7 %)[27]. Hispaaniat julgustatakse tegema jõupingutusi gaasinõudluse ajutiseks vähendamiseks kuni 31. märtsini 2024[28]. Täiendavad investeeringud energiatõhusatesse eluasemetesse aitaksid leevendada taskukohasusega seotud probleeme. Ostujõu märkimisväärne vähenemine, üürihindade püsiv tõus ja suuremad hüpoteeklaenumaksed on süvendanud taskukohasuse probleeme, eriti haavatavate leibkondade jaoks. Taskukohaste ja sotsiaaleluruumide pakkumine on endiselt piiratud ja ELi keskmisest oluliselt väiksem. Praeguses Hispaania riiklikus energia- ja kliimakavas on ette nähtud 1,2 miljoni eluhoone renoveerimine 2030. aastaks, kusjuures taaste- ja vastupidavuskava katab sellest umbes kolmandiku. Täiendavate energiatõhusate eluasemete kasutuselevõtt terava puuduse ja pingul turuga piirkondades, sealhulgas renoveerimise ja elektrifitseerimise kaudu, võib aidata piirata energiatarbimist, tegeleda rohepöördega ja toetada haavatavaid leibkondi, keda ohustab suuremal määral energiaostuvõimetus. Sihipärased sotsiaal- ja taskukohased üüripinnad, mida pakutakse koostöös erasektoriga, võivad aidata piirata eelarvemõju.

(33) Transport sõltub endiselt suuresti vedelkütustest. Sektori arvele langeb suur osa kasvuhoonegaaside heitest ja sektor põhjustab ka õhusaastet, mis on üle ELi keskmise. Maapiirkondades valmistab endiselt muret ebapiisav taristu ja juurdepääs ühistranspordile. Elektromobiilsuse kasutuselevõtt ei ole piisavalt arenenud ei

[27] Hispaaniale on tehtud erand, mistõttu on nende eesmärk 15 % asemel 7 %.

[28] Nõukogu määrus (EL) 2022/1369 ja nõukogu määrus (EL) 2023/706.

pakkumise ega ka nõudluse poolel. Kiirraudtee põhivõrgu, sealhulgas piiriülese põhivõrgu väljaehitamine 2030. aastaks kiirendab üleminekut kliimaneutraalsusele ja muudab transpordi fossiilkütustest vähem sõltuvaks. Taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvad meetmed võivad muuta linna- ja suurlinnatransporti ning tugevdada üleeuroopalist transpordivõrku, aidates sektoris kaasa digitaliseerimise ja uute tehnoloogiate kasutuselevõtule.

(34) Tööjõu- ja oskuste nappus rohepöörde jaoks olulistes sektorites ja kutsealadel, sealhulgas nullnetotehnoloogiate väljatöötamine, kasutuselevõtt ja hooldamine, tekitab probleeme üleminekul kasvuhoonegaaside nullnetoheitega majandusele. Kvaliteetsed haridus- ja koolitussüsteemid, mis vastavad tööturu muutuvatele vajadustele, ning sihipärased täiend- ja ümberõppe meetmed on esmatähtsad, et vähendada oskuste nappust ning edendada töötajate kaasamist ja üleminekut. Kasutamata tööjõupakkumise rakendamiseks peavad need meetmed olema kättesaadavad eelkõige rohepöördest enim mõjutatud üksikisikutele ning sektorites ja piirkondades. 2022. aastal oli Hispaanias tööjõunappus paljude ametite puhul, mis nõuavad rohepöördeks erioskusi või -teadmisi, näiteks elektroonikatehnikud.

(35) Võttes arvesse komisjoni hinnangut, on nõukogu 2023. aasta stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus[29] kajastub allpool esitatud soovituses 1.

(36) Arvestades euroala liikmesriikide majanduse tihedat seotust ning nende ühist panust majandus- ja rahaliidu toimimisse, soovitas nõukogu euroala liikmesriikidel võtta meetmeid, sealhulgas oma taaste- ja vastupidavuskavade kaudu, et i) tagada võla jätkusuutlikkus ja hoiduda 2023. aastal kogunõudluse laiapõhjalisest toetamisest, suunata paremini kõrgete energiahindade mõju leevendamiseks võetavaid eelarvemeetmeid ning kaaluda asjakohaseid viise toetuse lõpetamiseks, kui energiahinnasurve väheneb; ii) säilitada suured avaliku sektori investeeringud ja edendada erainvesteeringuid, et toetada rohe- ja digipööret; iii) toetada palgasuundumusi, mis leevendavad ostujõu vähenemist, piirates samal ajal teisest mõju inflatsioonile, tõhustada veelgi aktiivset tööturupoliitikat ja leevendada oskuste nappust; iv) parandada ettevõtluskeskkonda ja tagada, et energiatoetus ettevõtetele on kulutõhus, ajutine, suunatud elujõulistele ettevõtetele ja säilitab stiimulid rohepöördeks, ning v) säilitada makromajanduslik finantsstabiilsus ja jälgida riske, jätkates samal ajal tööd pangandusliidu väljakujundamiseks, Hispaania puhul aitavad soovitused 1, 2 ja 3 rakendada esimest, teist ja kolmandat euroala käsitlevat soovitust.

(37) Võttes arvesse komisjoni põhjalikku analüüsi ja kõnealust hindamist, on nõukogu 2023. aasta riikliku reformikava ja 2023. aasta stabiilsusprogrammi läbi vaadanud. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitused kajastuvad allpool esitatud soovituses 1. Soovituses 1 osutatud poliitikameetmed aitavad vähendada haavatavust, mis on seotud valitsemissektori suure võlaga. Soovitus 2 aitab kaasa soovituse 1 täitmisele. Soovitusega 1 seotud poliitilised strateegiad aitavad kõrvaldada tasakaalustamatust ja rakendada soovitusi euroala kohta kooskõlas põhjendusega 36,

SOOVITAB Hispaanial võtta 2023. ja 2024. aastal järgmisi meetmeid.

1. Kaotada kehtivad energiatoetusmeetmed 2023. aasta lõpuks ja kasutada sellest tulenevat kokkuhoidu valitsemissektori eelarvepuudujäägi vähendamiseks. Kui energiahindade uue tõusu tõttu on vaja toetusmeetmeid, tagada, et need on suunatud

[29] Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2 ja artikli 9 lõikele 2.

haavatavate kodumajapidamiste ja ettevõtete kaitsmisele, on eelarve seisukohast vastuvõetava maksumusega ning säilitavad stiimulid energiasäästuks.

Tagada usaldusväärne eelarvepoliitika, eelkõige piirates riiklikult rahastatavate esmaste netokulude nominaalset kasvu 2024. aastal kuni 2,6 %ni.

Säilitada riiklikult rahastatavad avaliku sektori investeeringud ning tagada taaste- ja vastupidavusrahastu toetuste ja muude ELi vahendite tulemuslik kasutuselevõtt, eelkõige rohe- ja digipöörde edendamiseks.

Jätkata pärast 2024. aastat keskpika perioodi eelarvestrateegia rakendamist, mis hõlmab järkjärgulist ja kestlikku konsolideerimist koos investeeringute ja reformidega, mis soodustavad hoogsamat kestlikku majanduskasvu, et saavutada keskpikas perspektiivis usaldusväärne eelarvepositsioon.

2. Säilitada taaste- ja vastupidavuskava järjepidev rakendamine ning viia kiiresti lõpule REPowerEU peatüki koostamine, et alustada viivitamata selle elluviimist. Tagada jätkuv ja piisav haldussuutlikkus, pidades silmas kava kavandatud suurendamist. Jätkata ühtekuuluvuspoliitika programmide kiiret rakendamist täielikus vastastikuses täiendavuses ja koostoimes taaste- ja vastupidavuskavaga.

3. Vähendada sõltuvust fossiilkütustest. Kiirendada taastuvenergia kasutuselevõttu, muu hulgas ühtlustades ja digiteerides veelgi loamenetlusi, toetades lubade andmisega tegelevate asutuste tööd, parandades juurdepääsu võrgule ning investeerides energia salvestamisse, elektrienergia ülekandmisesse ja jaotamisesse ning elektrienergia piiriülesesse ühendusvõimsusesse. Suurendada energiatõhusate sotsiaaleluruumide ja taskukohaste eluasemete kättesaadavust, sealhulgas renoveerimise kaudu, kiirendada hoonete elektrifitseerimist ja elektromobiilsuse levikut. Suurendada poliitilisi jõupingutusi rohepöördeks vajalike oskuste pakkumiseks ja omandamiseks.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja